आजचे पंचांग

दिनांक : ३० सप्टेंबर २०२६ वार : बुधवार
माह (अमावस्यांत) : भाद्रपद माह (पूर्णिमांत) : आश्विन ऋतु : शरद
आयन : दक्षिणायन पक्ष : कृष्ण पक्ष तिथी : चतुर्थी तिथी (दुपारी ०२:५५ पर्यंत) त्यानंतर पंचमी तिथी नक्षत्र : भरणी नक्षत्र (सकाळी ०७:३६ पर्यंत) त्यानंतर कृत्तिका नक्षत्र योग : वज्र योग (१ ऑक्टोबर रात्री १२:१९ पर्यंत) त्यानंतर सिद्धि योग करण : बलवा करण (दुपारी ०२:५५ पर्यंत) त्यानंतर कौलव करण चंद्र राशी : मेष राशी (दुपारी ०१:१३ पर्यंत) त्यानंतर वृषभ राशी सूर्य राशी : कन्या राशी अशुभ मुहूर्त: राहु काळ : दुपारी १२:२८ ते दुपारी ०१:५८ पर्यंत

दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिशा... नवे विचार...

स्मृति इराणींचा राहुल गांधींना सवाल

पुणे : केंद्रीय निवडणूक आयोगाने राबवलेली एसआयआर प्रक्रिया आणि मुख्य निवडणूक आयुक्त ज्ञानेश कुमार यांच्याविरोधात काँग्रेस अधिक आक्रमक झाली आहे. देशभरात काँग्रेससह विरोधक आंदोलने, निदर्शने करत आहेत. ज्ञानेश कुमार यांनी राजीनामा द्यावा, ज्ञानेश कुमार यांना अटक करण्यात यावी, अशी मागणी विरोधकांनी लावून धरली आहे.

आरएनआय : MAHMAR/2021/85884 | बुधवार, दि. ३० सप्टेंबर २०२६ | वर्ष - २ | अंक - ७ | पाने - ४ | पुणे/पिंपरी-चिंचवड

सारांश वृत्त

मोर्चे, आंदोलने आणि रस्ते रोकोनंतरच सरकारला जाग येणार का? मातंग समाजाचा मुंबईत एल्गार!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई : प्रतिनिधी

राज्यात न्याय्य हक्कांसाठी वारंवार आंदोलने करावी लागतात, तेव्हाच सरकारला त्यांची दखल घ्यावी लागते का? अनुसूचित जातींच्या आरक्षणाच्या उपवर्गीकरणाची मागणी प्रलंबित राहिल्याने मातंग समाजाने मुंबईत पुन्हा एकदा सरकारला जाब विचारला आहे. राज्यभरात ७२ मोर्चे काढूनही निर्णय न झाल्याचा आरोप करत सकल मातंग समाजाने मंगळवारी, २९ सप्टेंबर रोजी आझाद मैदानात भव्य मोर्चा काढला.

उपवर्गीकरणाचा शासन निर्णय जारी होईपर्यंत मुंबई सोडणार नसल्याचा निर्धार आंदोलकांनी व्यक्त केला. काही आंदोलकांनी रस्त्यावर ठिय्या देत रास्ता रोको केल्याने परिसरात वाहतूक कोंडी झाली. पोलिसांना काही रस्ते बंद करावे लागले.

सर्वोच्च न्यायालयाने १ ऑगस्ट २०२४ रोजी अनुसूचित जातींच्या उपवर्गीकरणाबाबत निर्णय दिला होता. त्यानंतर न्यायमूर्ती बदर समितीच्या अहवालावर दोन ते अडीच महिन्यांत अंतिम निर्णय घेण्याचे आश्वासन मुख्यमंत्र्यांनी पावसाळी अधिवेशनात दिल्याचे आंदोलकांचे म्हणणे आहे. मात्र, अहवाल स्वीकारण्याबाबत किंवा निर्णय घेण्याबाबत अद्याप ठोस पाऊल उचलले नसल्याचा त्यांचा आरोप आहे.

पाच लाख समाजबांधव मुंबईत येणार असल्याचा दावा करत आंदोलकांनी सरकारवर दबाव वाढवला आहे. प्रश्न असा की, ७२ मोर्चांनंतरही निर्णय होत नसेल, तर सामान्य नागरिकांनी आपले हक्क मिळवण्यासाठी रस्त्यावर उतरण्याशिवाय दुसरा मार्ग उरतो का?

संशयाच्या सावलीत लोकशाहीचे पहारेकरी?

न्यायव्यवस्था, निवडणूक आयोग आणि घटनात्मक संस्थांवरील विश्वासालाच आता स्पष्टीकरणाची गरज का भासते?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली : वृत्तसंस्था

स्वातंत्र्योत्तर भारताच्या लोकशाही व्यवस्थेत न्यायपालिका, निवडणूक आयोग आणि इतर घटनात्मक संस्था या जनतेच्या विश्वासाच्या आधारस्तंभ मानल्या गेल्या. मात्र आज या संस्थांच्या निर्णयांभोवतीच हितसंबंध, पारदर्शकता आणि निष्पक्षतेचे प्रश्न उपस्थित होत असतील, तर हा केवळ एखाद्या प्रकरणाचा वाद मानून दुर्लक्ष करता येईल का? लोकशाहीत संशय निर्माण होणे हा गुन्हा नसतो; पण त्या संशयाचे निरसन न होणे ही संस्थात्मक चिंतेची बाब ठरू शकते.

मुख्य निवडणूक आयुक्त आणि इतर निवडणूक आयुक्तांच्या नियुक्तीशी संबंधित २०२३च्या कायद्याला आव्हान देणाऱ्या याचिकांवर २३ सप्टेंबर २०२६ रोजी सर्वोच्च न्यायालयात न्या. दिपंकर दत्ता आणि न्या. सतीश चंद्र शर्मा यांच्या खंडपीठाने विभाजित निकाल दिला. न्या. शर्मांनी हे प्रकरण घटनापीठाकडे जाण्याची गरज व्यक्त केली, तर न्या. दत्ता यांनी त्याला विरोध केला. त्यामुळे अंतिम घटनात्मक प्रश्न अद्याप निकाली निघालेला नाही.

याच पार्श्वभूमीवर न्या. सतीश चंद्र शर्मा यांच्या मुलाचा निवडणूक आयोगाशी व्यावसायिक संबंध असल्याचा

दावा करत डॉ. जया ठाकूर यांनी फेरविचाराची मागणी केल्याची बाब समोर आली आहे. या संबंधामुळे न्यायमूर्तींनी स्वतःला या प्रकरणापासून दूर ठेवायला हवे होते, असा याचिकाकर्त्यांचा युक्तिवाद आहे. मात्र हा संबंध किंवा त्यातून न्यायालयीन निर्णयावर परिणाम झाला, हे स्वतःहून सिद्ध झालेले नाही. त्यामुळे आरोप आणि सिद्ध तथ्य यांच्यातील सीमारेषा स्पष्ट ठेवणे आवश्यक आहे.

परंतु येथे मूलभूत प्रश्न वेगळा आहे न्याय झाला पाहिजे एवढेच नव्हे, तर तो निष्पक्ष दिसलाही पाहिजे, ही लोकशाहीची अपेक्षा नाही का? निवडणूक आयोगाच्या स्वायत्ततेवरच सर्वोच्च न्यायालयात घटनात्मक प्रश्न उपस्थित होत असताना, त्या प्रकरणातील न्यायाधीशांच्या निकटवर्तीयांचा आयोगाशी व्यावसायिक संबंध असल्याचा दावा पुढे येतो, तेव्हा या बाबींचे स्पष्ट स्पष्टीकरण देणे संस्थेच्या हिताचेच ठरणार नाही का?

आज परिस्थिती अशी आहे की निवडणूक आयोगाच्या निर्णयांवर प्रश्न उपस्थित करणाऱ्या याचिका सर्वोच्च न्यायालयात येत आहेत. २९ सप्टेंबरलाच मुख्य निवडणूक आयुक्त ज्ञानेश कुमार यांच्या कार्यपद्धतीवर प्रश्न उपस्थित करणाऱ्या याचिकेवर सर्वोच्च न्यायालयाने सुनावणी मान्य केली आहे. याचिकेत आयोगाच्या निर्णयप्रक्रियेतील सामूहिकतेबाबत आक्षेप घेण्यात आले आहेत; मात्र आयोगाने सर्व निर्णय एकमताने झाल्याचे म्हटले आहे. म्हणजेच प्रश्न एका व्यक्तीपुरता किंवा एका संस्थेपुरता राहिलेला नाही. न्यायालयावर संशय, निवडणूक आयोगावर संशय आणि घटनात्मक प्रक्रियेवर संशय ही लोकशाहीसाठी कोणती परिस्थिती निर्माण होत आहे?

स्वातंत्र्यानंतरच्या लोकशाही प्रवासात प्रथमच असे म्हणण्याची वेळ आली आहे का की, संशयाची नजर कोणत्याही संस्थेला सोडत नाही? हे वाक्य अंतिम सत्य म्हणून नव्हे, तर सध्याच्या सार्वजनिक चर्चेचे गांभीर्य दाखवणारा प्रश्न म्हणून पाहिले पाहिजे. या प्रश्नाचे उत्तर आरोपांनी नव्हे, तर पारदर्शकता, दस्तऐवज, हितसंबंध जाहीर करण्याची स्पष्ट पद्धत आणि संस्थात्मक उत्तरदायित्वाने मिळाले पाहिजे. कारण लोकशाहीचा सर्वात मोठा आधार केवळ कायदा नसतो; तो असतो जनतेचा विश्वास. आणि तो विश्वास टिकवण्यासाठी संस्थांनी संशयापासूनही स्वतःला पारदर्शक ठेवणे आवश्यक असते.

हप्ते येतात, पण हक्काचा विकास कधी?

लाडकी बहीण योजनेचा ऑगस्टचा १,५०० हप्ता सुरू; तात्पुरत्या आर्थिक मदतीपलीकडे महिलांच्या स्वावलंबनाचा आराखडा कुठे?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई : वृत्तसंस्था

महिलांच्या खात्यात १,५०० जमा होणे निश्चितच तातडीच्या खर्चासाठी मदत ठरू शकते. मात्र सरकारच्या कल्याणकारी धोरणाचे मूल्यमापन केवळ खात्यात रक्कम जमा झाली की नाही, यावर होऊ शकते का? की या मदतीसोबत महिलांना कायमस्वरूपी रोजगार, उत्पन्नाचे साधन, आरोग्य, शिक्षण आणि आर्थिक स्वावलंबन देण्यासाठी सरकारकडे ठोस आराखडा आहे का, हेही विचारले पाहिजे?

'मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण' योजनेअंतर्गत पात्र महिलांना दरमहा १,५०० देण्यात येतात. ऑगस्ट महिन्याचा हप्ता वितरित करण्यासाठी सरकारने ३३९ कोटी १४ लाखांचा निधी उपलब्ध करून दिला असून, अनुसूचित जाती आणि नवबौद्ध प्रवर्गातील पात्र लाभार्थींना या निधीतून लाभ दिला जाणार आहे. जुलैपर्यंतचे हप्ते जमा झाले असून आता सप्टेंबरच्या हप्त्याची प्रतीक्षा सुरू झाली आहे.

योजनेचा लाभ मिळणे ही एका बाजूची बाब आहे; परंतु दुसरीकडे प्रश्न आहे महिलांना कायम सरकारच्या मासिक हप्त्यावर अवलंबून ठेवायचे की त्यांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम करायचे? निवडणुकीच्या राजकारणात थेट आर्थिक लाभ देणाऱ्या योजनांना मोठे महत्त्व मिळते. मात्र अशा योजनांचा खर्च, सातत्य आणि दीर्घकालीन परिणाम याबाबत सार्वजनिक चर्चा तितकीच आवश्यक आहे. सरकारने किती निधी खर्च केला, किती महिला प्रत्यक्ष लाभार्थी आहेत, त्याचा महिलांच्या जीवनमानावर काय परिणाम झाला आणि या योजनेमुळे रोजगारनिर्मिती किंवा उत्पन्नवाढीसाठी कोणती पूरक व्यवस्था उभी राहिलीयाची पारदर्शक माहिती जनतेसमोर येणे गरजेचे आहे. खात्यात १,५०० जमा होणे हा दिलासा असू शकतो; पण तो महिलांच्या आर्थिक स्वावलंबनाचा पर्याय होऊ शकतो का?

सरकारचे काम केवळ लोकप्रिय सवलती आणि आर्थिक हप्ते वितरित करण्यापुरते मर्यादित नसावे. महिलांना रोजगार, कौशल्य, सुरक्षित सार्वजनिक व्यवस्था, आरोग्य आणि शिक्षणाच्या संधी देऊन त्यांचे उत्पन्न वाढविणे हेही तितकेच महत्त्वाचे आहे.

कारण मतदाराला लाभ देणे आणि नागरिकाला सक्षम करणे यात मूलभूत फरक आहे. लोककल्याणाची खरी कसोटी मासिक हप्त्याच्या रकमेपेक्षा नागरिकाला भविष्यात सरकारी मदतीची गरज कमी पडेल, अशी अर्थव्यवस्था उभी करण्यात आहे.

सर्वोच्च न्यायालयात पुन्हा महिला न्यायाधीशांची संख्या वाढणार

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

सर्वोच्च न्यायालयातील महिला न्यायाधीशांच्या प्रतिनिधित्वात वाढ होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे. सर्वोच्च न्यायालयाच्या कॉलेजियमने गुजरात उच्च न्यायालयाच्या मुख्य न्यायाधीश सुनीता अग्रवाल यांच्यासह दिल्ली उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश देवेंद्र कुमार उपाध्याय आणि तेलंगणा उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश अपारेश कुमार सिंह यांच्या सर्वोच्च न्यायालयातील नियुक्तीसाठी शिफारस केली आहे.

या तिन्ही नियुक्त्यांना मंजुरी मिळून संबंधित न्यायाधीशांनी शपथ घेतल्यास सर्वोच्च न्यायालयातील न्यायाधीशांची कार्यरत संख्या ३७ होईल आणि महिला न्यायाधीशांची संख्या दोनवरून तीन होईल.

सध्या न्यायमूर्ती बी. व्ही. नागरत्ना आणि न्यायमूर्ती व्ही. मोहना या दोन महिला सर्वोच्च न्यायालयात कार्यरत आहेत. न्यायमूर्ती अग्रवाल यांची नियुक्ती झाल्यास सर्वोच्च न्यायालयात उच्च न्यायालयाच्या मुख्य न्यायाधीशपदावरून आलेल्या आणखी एका महिला न्यायाधीशाची भर पडेल.

मात्र, कॉलेजियमची शिफारस म्हणजे नियुक्तीची अंतिम प्रक्रिया पूर्ण झाली असा अर्थ नाही. केंद्र सरकारकडून पुढील प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतरच या नियुक्त्या प्रत्यक्षात येतील.

महिला न्यायाधीशांचे प्रतिनिधित्व वाढणे हा महत्त्वाचा बदल असला, तरी सर्वोच्च न्यायालयासारख्या सर्वोच्च संस्थेत प्रतिनिधित्वाचा प्रश्न केवळ संख्येपुरता मर्यादित न राहता न्यायव्यवस्थेतील व्यापक समावेशकतेशी जोडला जातो.

ओबीसी विद्यार्थ्यांसाठी सरकारी जागा एक रुपयात; आता घोषणा नव्हे, अंमलबजावणीचे आव्हान

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई : वृत्तसंस्था

ओबीसी विद्यार्थ्यांसाठी वसतिगृहे, अभ्यासिका आणि सामाजिक सुविधा उभारण्यासाठी सरकारी जागा नाममात्र एक रुपया दराने उपलब्ध करून देण्याच्या प्रस्तावाला राज्य सरकारने गती दिल्याचे सांगण्यात आले आहे. महसूलमंत्री तथा ओबीसी मंत्रिमंडळ उपसमितीचे अध्यक्ष चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी संबंधित विभागांना प्रस्ताव तातडीने सादर करण्याचे निर्देश दिले आहेत.

ओबीसी मंत्रिमंडळ उपसमितीच्या बैठकीत विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक सुविधांसह १२ मुद्द्यांवर चर्चा झाली. महाज्योती संस्थेसाठी ३०० कोटी रुपयांचा निधी मंजूर करण्याबाबतही निर्णय झाल्याचे सांगण्यात आले. स्पर्धा परीक्षा प्रशिक्षण, शैक्षणिक योजना, वसतिगृहे आणि परदेशी शिष्यवृत्तीशी संबंधित प्रलंबित प्रस्तावांना गती देण्याचे निर्देश देण्यात आले.

मात्र, सरकारी जागा 'एक रुपया' दराने देण्याची घोषणा आणि प्रत्यक्ष जागा उपलब्ध होणे यात मोठा फरक आहे. कोणत्या संस्था, कोणते उपक्रम, कोणत्या ठिकाणी आणि कोणत्या अटींवर जागा मिळणार, हे अद्याप स्पष्ट झालेले नाही. त्यासाठी पुढील शासन निर्णयाची प्रतीक्षा आहे. ओबीसी विद्यार्थ्यांना सुविधा देण्याच्या घोषणा अनेकदा होतात; आता प्रश्न घोषणेचा नाही, तर तिची वेळेत आणि पारदर्शक अंमलबजावणी करण्याचा आहे.

मतांच्या हक्कासाठी विरोधकांची एकजूट; सीजेपीच्या आंदोलनाला ठाकरे बंधूंचा पाठिंबा

निवडणूक आयोगाच्या कार्यपद्धतीविरोधात ४ ऑक्टोबरला मुंबईत भव्य मोर्चा; लोकशाहीच्या रक्षणासाठी रस्त्यावर उतरण्याचे आवाहन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई: प्रतिनिधी

निवडणूक प्रक्रियेतील कथित अनियमितता आणि अन्यायाविरोधात आता विविध राजकीय शक्ती एकत्र येताना दिसत आहेत. सीजेपीच्या आंदोलनाला पाठिंबा देत राज ठाकरे आणि उद्धव ठाकरे यांनी लोकशाहीच्या रक्षणासाठी एकत्रित भूमिका मांडली आहे. त्यामुळे मतदारांच्या हक्कांचा मुद्दा आता राजकीय संघर्षाच्या केंद्रस्थानी आला आहे.

राज ठाकरे यांनी ४ ऑक्टोबर रोजी मुंबईत भायखळा ते आझाद मैदान असा भव्य मोर्चा काढण्याची घोषणा केली. सकाळी १० वाजता सुरू होणारा हा मोर्चा निवडणूक आयोगाच्या कार्यपद्धतीविरोधात आणि मुख्य निवडणूक आयुक्त ज्ञानेश कुमार यांच्या विरोधात असेल. विशेष म्हणजे, मोर्चात कोणत्याही राजकीय पक्षाचा झेंडा वापरला जाणार नसल्याचे राज ठाकरे यांनी स्पष्ट केले. दरम्यान, उद्धव ठाकरे यांनी २ ऑक्टोबर रोजी सीजेपीतर्फे आयोजित आंदोलनाला पाठिंबा जाहीर केला. आंदोलनाला पोलिसांची परवानगी मिळाली किंवा नाही, तरी लोकशाही वाचवण्यासाठी रस्त्यावर उतरणाऱ्यांच्या पाठीशी उभे राहणार असल्याची भूमिका त्यांनी मांडली. मतदारांच्या मताचा आदर आणि निवडणूक प्रक्रियेवरील विश्वास टिकवण्याचा मुद्दा दोन्ही नेत्यांनी अधोरेखित केला. कथित गैरप्रकारांविरोधात विविध घटक एकत्र येत असताना, हा संघर्ष केवळ राजकीय पक्षांचा न राहता नागरिकांच्या मतदानाच्या हक्काशी संबंधित बनला आहे. ४ ऑक्टोबरच्या मोर्चात मोठ्या संख्येने सहभागी होण्याचे आवाहन करण्यात आले असून, मुंबईतील राजकीय वातावरण तापण्याची शक्यता आहे.

सत्तेच्या सावलीत कायद्याचा धाक कुठे हरवतोय?

आमदाराच्या मुलीला अटकपूर्व जामीन; पोलिसाला मारहाण प्रकरणात जाहीर माफीची अट कायद्यापुढे समानतेचा प्रश्न पुन्हा ऐरणीवर

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई : : वृत्तसंस्था

लोकशाहीत सत्ता ही जनतेने दिलेली जबाबदारी असते, विशेषाधिकार नव्हे. आमदार असो, त्याचा नातेवाईक असो किंवा सामान्य नागरिक कायद्यापुढे सर्व समान असणे ही राज्यघटनेची मूलभूत अपेक्षा आहे. मग एखाद्या लोकप्रतिनिधीच्या मुलीवर कर्तव्य बजावणाऱ्या महिला पोलिस अधिकाऱ्यावर हात उगारल्याचा आरोप होतो, न्यायालयात प्रकरण जाते आणि त्यानंतर जाहीर माफीच्या पार्श्वभूमीवर अटकपूर्व जामीन मिळतो, तेव्हा प्रश्न केवळ एका जामिनापुरता मर्यादित राहतो का?

कर्नाटकातील भाजप आमदार बी. सुरेश गौडा यांच्या कन्या ऐश्वर्या गौडा यांच्यावर १२ ऑगस्ट रोजी मंड्या जिल्ह्यातील आरती उक्कडा येथील मंदिरात महिला पोलीस उपनिरीक्षक सविता पाटील यांच्याशी झालेल्या वादातून मारहाणीचा आरोप करण्यात आला होता. पोलिसांच्या तक्रारीनुसार, मंदिराच्या गर्भगृहात थेट प्रवेश करण्यावरून वाद झाला होता. या प्रकरणात सार्वजनिक सेवकाच्या कर्तव्यात अडथळा आणणे, मारहाण, शिवीगाळ आणि धमकी यांसारख्या आरोपांखाली गुन्हा दाखल करण्यात आला.

या प्रकरणाच्या सुनावणीदरम्यान कर्नाटक उच्च न्यायालयाने सार्वजनिक आणि बिनशर्त माफी मागण्यास सांगितले. त्यानंतर ऐश्वर्या गौडा यांनी महिला पीएसआय आणि पोलीस दलाची सार्वजनिक माफी मागितली. त्यांनी ही घटना रागाच्या भरात घडल्याचे सांगितले.

अखेरीस उच्च न्यायालयाने अटकपूर्व जामीन मंजूर केला. मात्र या आदेशाचा अर्थ आरोप खोटे ठरले किंवा आरोपी निर्दोष ठरली असा होत नाही. जामीन हा न्यायालयीन प्रक्रियेतील कायदेशीर दिलासा आहे; अंतिम दोषसिद्धी किंवा निर्दोषत्वाचा निर्णय नव्हे.

मग खरा प्रश्न कुठे आहे?

लोकप्रतिनिधीच्या कुटुंबातील व्यक्तीला कायद्याचा धाक इतर नागरिकांपेक्षा कमी असू शकतो का? कर्तव्य बजावत असलेल्या महिला पोलिस अधिकाऱ्याशी वाद झाला, तिच्यावर मारहाणीचा आरोप झाला, तर राजकीय ओळख ही अशा वर्तनासाठी मानसिक संरक्षणाची भावना निर्माण करू शकते का?

हा प्रश्न केवळ कर्नाटकापुरता नाही. गेल्या काही वर्षांत राजकीय आणि प्रशासकीय व्यवस्थेतील प्रभावशाली व्यक्तींशी संबंधित प्रकरणांमध्ये कायद्याची समान अंमलबजावणी होते का, यावर सार्वजनिक चर्चा वाढली आहे. अशा प्रत्येक प्रकरणात पक्ष कोणताही असो, कसोटी एकच असली पाहिजे कायदा व्यक्ती पाहून बदलतो का?

न्यायालयाने या प्रकरणात माफीला महत्त्व दिले आणि आरोपीची पूर्व गुन्हेगारी पार्श्वभूमी नसणे, तपासात सहकार्याची तयारी आणि संबंधित कलमांतील शिक्षेची मर्यादा यांचा विचार करून अटकपूर्व जामीन दिला. त्यामुळे न्यायालयाच्या आदेशाला राजकीय हेतू जोडण्यापूर्वी त्यातील कायदेशीर कारणांचा विचार करणे आवश्यक आहे.

पण राजकीय नेतृत्वासाठी यापेक्षा मोठा धडा आहे. न्यायालयाचा सन्मान केवळ निकाल मान्य करण्यात नाही; पोलिस, प्रशासन आणि कायद्याच्या प्रक्रियेचा सन्मान आपल्या वर्तनातून दाखवण्यात आहे.

नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाखालील केंद्र सरकारच्या काळात असो किंवा कोणत्याही राज्यातील सरकारच्या काळात सत्तेचे राजकारण बदलू शकते; परंतु राज्यघटनेचे तत्त्व बदलू नये. विरोधकांवर कायद्याची कठोर अंमलबजावणी आणि सत्तेशी संबंधित व्यक्तींना वेगळी वागणूक, अशी भावना निर्माण झाली तर लोकशाही संस्थांवरील विश्वासाला धक्का बसतो.

म्हणून आजचा प्रश्न ऐश्वर्या गौडा यांना जामीन मिळाला की नाही, एवढाच नाही.

प्रश्न आहे सत्तेच्या जवळ असलेल्या व्यक्तीलाही कायद्यापुढे सामान्य नागरिकाइतकीच जबाबदारी स्वीकारावी लागते, हा संदेश प्रत्यक्ष राजकीय संस्कृतीत कधी रुजणार?

संपादकीय

विकासाच्या झगमगाटात हरवलेली सुरक्षा; उत्तरदायित्वाचा सवाल

भारताची अर्थव्यवस्था वेगाने वाढत असल्याचा अभिमान व्यक्त केला जातो. जगातील मोठ्या व्यासपीठांवर भारताची वाढती ताकद, जागतिक प्रभाव आणि विकासाची ग्वाही दिली जाते. पण या झगमगाटाच्या पलीकडे एक अस्वस्थ करणारे वास्तव उभे राहतेदेशाच्या राजधानीत १७ वर्षीय मुलीवर कथित सामूहिक बलात्कार होतो आणि त्यानंतर महिलांच्या सुरक्षेसाठी विद्यार्थिनींना रस्त्यावर उतरावे लागते. मग विकासाचा खरा अर्थ नेमका काय?

२१ सप्टेंबरला दक्षिण दिल्लीतील आस्था कुंज पार्कमध्ये १७ वर्षीय मुलीवर कथित सामूहिक बलात्कार झाल्याच्या घटनेने राजधानीतील महिला सुरक्षेचा प्रश्न पुन्हा ऐरणीवर आणला आहे. पोलिस असल्याचे भासवून तिघांनी मुलीला आणि तिच्या मित्राला धमकावल्याचे ऋखठमध्ये नमूद आहे. घटनेनंतर लेडी श्री राम महाविद्यालयासह दिल्ली विद्यापीठातील विद्यार्थिनींनी आंदोलन केले. खराब प्रकाशव्यवस्था, गस्त आणि परिसरातील सुरक्षा यंत्रणेवर त्यांनी प्रश्न उपस्थित केले.

आरोपींना अटक करणे ही पोलिसांची प्राथमिक जबाबदारी आहे आणि या प्रकरणात तिन्ही संशयितांना अटक झाल्याचे पोलिसांनी सांगितले आहे. मात्र, गुन्हा घडल्यानंतरची कारवाई जितकी महत्त्वाची आहे, तितकीच गुन्हा घडण्याआधीची प्रतिबंधात्मक व्यवस्था महत्त्वाची आहे. मोठ्या सार्वजनिक उद्यानात पुरेशी प्रकाशयोजना, प्रभावी गस्त, कार्यरत सीसीटीव्ही, सुरक्षित प्रवेशद्वारे आणि तक्रारींवर तत्काळ प्रतिसादाची यंत्रणा असेल, तर अशा ठिकाणांच्या सुरक्षेचे नियमित ऑडिट का होऊ नये?

आस्था कुंज प्रकरणानंतर विद्यार्थिनींनी उपस्थित केलेले प्रश्न केवळ एका महाविद्यालयापुरते मर्यादित नाहीत. डडठच्या आसपासच्या रस्त्यांवरील प्रकाशयोजना, गस्त आणि निगराणीबाबत विद्यार्थिनींनी चिंता व्यक्त केली. महाविद्यालयानेही सुरक्षेच्या कारणास्तव काही काळ प्रत्यक्ष वर्ग बंद करून ऑनलाइन वर्ग घेतले. म्हणजेच प्रश्न फक्त उद्यानाच्या सुरक्षेचा राहिलेला नाही; शैक्षणिक संस्थेपासून घरापर्यंतच्या सार्वजनिक मार्गावर मुलींना सुरक्षित वातावरण मिळते का, हा प्रश्न आहे.

याहून गंभीर बाब म्हणजे सर्वोच्च न्यायालयाने २८ सप्टेंबरला दिल्ली-एनसीआरमधील अलीकडील बलात्काराच्या घटनांची स्वतःहून दखल घेतली आणि सार्वजनिक सुरक्षेबाबत प्रशासनाच्या उत्तरदायित्वावर प्रश्न उपस्थित केले. न्यायालयीन हस्तक्षेपाची वेळ येते, याचा अर्थ प्रतिबंधात्मक यंत्रणेबाबत अधिक स्पष्ट उत्तरांची गरज निर्माण झाली आहे.

राष्ट्रीय पातळीवरील आकडेवारीही चिंता वाढवणारी आहे. छउठइच्या २०२३ अहवालानुसार महिलांविरोधातील ४,४८,२११ गुन्हे नोंदवले गेले; २०२२ मध्ये ही संख्या ४,४५,२५६ होती. या प्रकरणांमध्ये पती किंवा नातेवाईकांकडून क्रूरता, महिलांचे अपहरण आणि विनयभंगाच्या उद्देशाने हल्ले हे प्रमुख प्रकार होते. म्हणजे महिला सुरक्षा हा केवळ रस्त्यावर घडणाऱ्या गुन्ह्यांचा विषय नाही; तो घर, सार्वजनिक जागा, शिक्षणसंस्था आणि न्यायव्यवस्था अशा सर्व स्तरांवरचा प्रश्न आहे.

या सगळ्यात आणखी एक प्रश्न समाजाच्या मानसिकतेचा आहे. अत्याचारानंतर आरोपीच्या कृतीवर चर्चा होण्याऐवजी पीडित मुलगी कुठे गेली, किती वाजता बाहेर होती, तिच्यासोबत कोण होते, असे प्रश्न विचारले जातात. सुरक्षिततेच्या नावाखाली मुलींवरच निर्बंध घालणे हा उपाय ठरू शकत नाही. सार्वजनिक जागा सुरक्षित करणे आणि गुन्हेगारांना कायद्याचा धाक निर्माण करणे, ही प्रशासनाची जबाबदारी आहे.

म्हणून सरकार आणि स्थानिक प्रशासनाने केवळ घटनेनंतरची प्रतिक्रिया न देता स्पष्ट कृती आराखडा जाहीर करण्याची गरज आहेशैक्षणिक संस्था व वसतिगृहांच्या आसपासचे सुरक्षा ऑडिट, अंधाऱ्या मार्गांवर तातडीने प्रकाशयोजना, कार्यरत सीसीटीव्हीची तपासणी, नियमित पोलिस गस्त, आपत्कालीन प्रतिसादाची चाचणी आणि तक्रारींच्या निवारणाची वेळमर्यादा निश्चित करणे आवश्यक आहे. विद्यार्थिनींनी आंदोलन केल्यानंतर व्यवस्था हलण्याऐवजी व्यवस्था आधीच जागी असणे अपेक्षित आहे.

ऋइचा वाढता आलेख, परदेशातील सन्मान आणि जागतिक व्यासपीठावरील प्रतिष्ठा हे विकासाचे काही निर्देशक असतील; पण नागरिकांना सुरक्षित सार्वजनिक जीवन मिळते का, हा त्याहून मूलभूत प्रश्न आहे. राजधानीत एका अल्पवयीन मुलीवर अत्याचार झाल्यानंतर तिच्या सुरक्षेसाठी इतर मुलींनाच रस्त्यावर उतरावे लागत असेल, तर प्रशासनाने स्वतःला एक प्रश्न विचारण्याची वेळ आली आहेसुरक्षेची हमी देणे ही सरकारची जबाबदारी आहे की नागरिकांनी ती मागण्यासाठी आंदोलन करणे हीच आता व्यवस्था झाली आहे?

महिला सुरक्षेचा प्रश्न प्रसिद्धीपत्रकांनी, घोषणांनी किंवा घटनेनंतरच्या तात्पुरत्या बंदोबस्ताने सुटणार नाही. त्यासाठी प्रतिबंधात्मक व्यवस्था, उत्तरदायित्व आणि सातत्यपूर्ण अंमलबजावणी आवश्यक आहे. विकासाची खरी कसोटी देश किती झगमगतो यापेक्षा, त्या झगमगाटात त्यातील मुली आणि महिला किती निर्भयपणे जगू शकतात, यातच आहे.

पवना धरणग्रस्तांचे पुनर्वसन तातडीने करा

बंदीस्त जलवाहिनी प्रकल्प रद्द करण्याची मागणी; २ ऑक्टोबरला जलसमाधी आंदोलनाचा इशारा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मावळ : प्रतिनिधी

गेल्या सहा दशकांपासून प्रलंबित असलेला पवना धरणग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचा प्रश्न तातडीने मार्गी लावावा आणि वादग्रस्त बंदीस्त जलवाहिनी प्रकल्प रद्द करावा, अशी मागणी पवना धरणग्रस्त संयुक्त संघटनेने केली आहे. शासनाने प्रलंबित मागण्यांबाबत ठोस निर्णय न घेतल्यास येत्या २ ऑक्टोबर रोजी पवना धरणात जलसमाधी आंदोलन करण्यात येईल, अशी घोषणा संघटनेच्या वतीने करण्यात आली. हे आंदोलन शेतकरी संघटनेचे अध्यक्ष राजू शेट्टी यांच्या नेतृत्वाखाली होणार असल्याचे सांगण्यात आले.

पवना धरणग्रस्त संयुक्त संघटनेच्या वतीने आयोजित पत्रकार परिषदेत संघटनेच्या पदाधिकाऱ्यांनी पुनर्वसनाच्या प्रश्नावर शासनाच्या भूमिकेबाबत नाराजी व्यक्त केली. ९ मे १९७३च्या आदेशानुसार ज्या धरणग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्यात आले, त्याच धर्तीवर उर्वरित प्रलंबित खातेदारांचेही तातडीने पुनर्वसन करावे, अशी प्रमुख मागणी करण्यात आली.

बंदीस्त जलवाहिनी प्रकल्प रद्द करण्याची मागणी

पवना धरणातून पिंपरी-चिंचवडला पाणीपुरवठा करण्यासाठी प्रस्तावित बंदीस्त जलवाहिनी प्रकल्प रद्द करावा, अशी भूमिका संघटनेने मांडली. पवना धरणग्रस्तांचे संपूर्ण पुनर्वसन होईपर्यंत धरण क्षेत्रातील आरक्षित जागा अन्य कोणत्याही प्रकल्पासाठी देऊ नयेत, अशीही मागणी करण्यात आली.

पुनर्वसित गावांना गावठाणाचा दर्जा देऊन रस्ते, पाणी, वीज, आरोग्य आणि इतर आवश्यक नागरी सुविधा उपलब्ध करून द्याव्यात, अशी मागणीही करण्यात आली.

वारसांना रोजगारात पाच टक्के कोटा

पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका हद्दीतील नोकऱ्यांमध्ये पवना धरणग्रस्त खातेदारांच्या वारसांसाठी पाच टक्के पुनर्वसन राखीव कोटा ठेवावा, अशी मागणी संघटनेने केली आहे. सहा दशकांपासून पुनर्वसनाचा प्रश्न प्रलंबित राहिल्याने धरणग्रस्तांचे आर्थिक व सामाजिक नुकसान झाल्याचा दावा करत प्रत्येक खातेदाराला विलंबाबद्दल आर्थिक मोबदला देण्याची मागणीही करण्यात आली.

या पत्रकार परिषदेला पवना धरणग्रस्त संयुक्त संघटनेचे अध्यक्ष नारायण बोडके, कार्याध्यक्ष रामभाऊ काळेकर, सचिव बाळासाहेब काळे, किशोर भेगडे, मारुती दळवी, जमीन हक्क परिषदेचे अध्यक्ष माऊली सोनावणे, संघटनेचे कायदेशीर सल्लागार तसेच प्रमुख पदाधिकारी उपस्थित होते.

शासनाने मागण्यांवर तातडीने निर्णय न घेतल्यास आंदोलन अधिक तीव्र करण्याचा इशारा यावेळी संघटनेच्या वतीने देण्यात आला.

पात्र प्रस्ताव अपात्र का? आयुक्तांची शहर अभियंत्यांना विचारणा

पिंपरी-चिंचवड महापालिकेतील प्रस्ताव मंजुरी प्रक्रियेवर प्रश्नचिन्ह; प्रशासनाच्या खुलाशाकडे लक्ष

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

महापालिकेतील विविध प्रस्तावांच्या मंजुरी प्रक्रियेवरून प्रशासनात चर्चेला उधाण आले आहे. पात्रतेचे निकष पूर्ण करणारे प्रस्तावही अपात्र ठरवले जात असल्याबाबत महापालिका आयुक्त डॉ. विजय सूर्यवंशी यांनी शहर अभियंता मनोज सेठिया यांच्याकडे विचारणा केल्याची माहिती समोर आली आहे. सोमवार (दि. २८) रोजी झालेल्या या घडामोडीमुळे महापालिका वर्तुळात चर्चेला उधाण आले आहे.

मिळालेल्या माहितीनुसार, शहर अभियंता विभागाकडे विकासकामे, बांधकामे, तांत्रिक मंजुरी तसेच प्रशासकीय प्रक्रियेशी संबंधित विविध प्रस्ताव मंजुरीसाठी येतात. यातील काही प्रस्ताव आवश्यक निकष पूर्ण करत असतानाही अपात्र ठरवले जात असल्याबाबत आयुक्तांनी प्रश्न उपस्थित केल्याचे सांगण्यात येत आहे.

पात्र प्रस्तावांवर कोणते निकष?

एखादा प्रस्ताव पात्र किंवा अपात्र ठरविताना कोणते तांत्रिक अथवा प्रशासकीय निकष वापरले जातात, याबाबत स्पष्टता असणे आवश्यक आहे. पात्र प्रस्ताव अपात्र ठरवले जात असल्यास त्यामागील कारणे संबंधित प्रस्तावावर स्पष्टपणे नमूद केली जातात का, हा प्रश्नही या निमित्ताने उपस्थित झाला आहे.

आयुक्तांनी या प्रक्रियेबाबत थेट विचारणा केल्याची माहिती असल्याने शहर अभियंता विभागाच्या कार्यपद्धतीकडे आता अधिक गांभीर्याने पाहिले जात आहे. मात्र, या प्रकरणातील नेमके प्रस्ताव कोणते, ते कोणत्या कारणाने अपात्र ठरवण्यात आले आणि आयुक्तांनी नेमकी कोणती सूचना केली, याबाबत महापालिका प्रशासनाकडून अद्याप अधिकृत माहिती उपलब्ध झालेली नाही.

प्रशासन खुलासा करणार का?

पात्र प्रस्तावांना अपात्र ठरविण्याचा प्रकार घडला आहे का? घडला असल्यास त्यामागील तांत्रिक किंवा प्रशासकीय कारणे कोणती? संबंधित निर्णयांची फेरतपासणी होणार का? तसेच प्रस्ताव मंजुरीची प्रक्रिया अधिक पारदर्शक करण्यासाठी प्रशासन कोणती पावले उचलणार, याकडे आता लक्ष लागले आहे.

आयुक्तांनी उपस्थित केलेल्या प्रश्नांबाबत महापालिका प्रशासनाने अधिकृत भूमिका स्पष्ट केल्यास या चर्चेला पूर्णविराम मिळण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे 'पात्र प्रस्ताव अपात्र का?' या प्रश्नाचे उत्तर प्रशासनाकडून केव्हा मिळणार, हे महत्त्वाचे ठरणार आहे.

३० सप्टेंबरपर्यंत मालमत्ता कर भरा; ४ टक्के सवलतीचा लाभ घ्या

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या कर संकलन व कर आकारणी विभागाकडून आर्थिक वर्ष २०२६-२७ मधील दुसऱ्या तिमाहीच्या मालमत्ता कराच्या ऑनलाइन भरण्यावर ४ टक्के सवलत देण्यात येत आहे. या सवलतीचा लाभ घेण्यासाठी ३० सप्टेंबर २०२६ रोजी रात्री १२ वाजेपर्यंत ऑनलाइन कर भरण्याची मुदत आहे.

१ जुलै ते ३० सप्टेंबरदरम्यान ५० हजारांहून अधिक मालमत्ताधारकांनी या सवलतीचा लाभ घेतला आहे. तसेच, १ एप्रिल ते २९ सप्टेंबर रोजी दुपारी २ वाजेपर्यंत ४ लाखांहून अधिक नागरिकांनी ६०१ कोटी रुपयांचा मालमत्ता कर भरला आहे.

महापालिकेने नागरिकांना अंतिम मुदतीपूर्वी ऑनलाइन कर भरून ४ टक्के सवलतीचा लाभ घेण्याचे आवाहन केले आहे. मालमत्ता कर हा महापालिकेच्या उत्पन्नाचा प्रमुख स्रोत असून, त्यातून नागरी सुविधा, पायाभूत सुविधा आणि विविध विकासकामे केली जातात.

दरम्यान, ३० सप्टेंबरनंतर थकीत मालमत्ता कराच्या वसुलीसाठी जप्तीची कारवाई अधिक प्रभावीपणे राबविण्यात येणार आहे. मोठ्या प्रमाणात थकबाकी असलेल्या औद्योगिक, बिगरनिवासी, मिश्र तसेच अन्य मालमत्तांवर नियमानुसार कारवाई केली जाणार आहे. त्यामुळे थकबाकीदारांनी कारवाई टाळण्यासाठी थकीत कराचा भरणा तातडीने करावा, असे आवाहन करण्यात आले आहे.

महापालिका आयुक्त डॉ. विजय सूर्यवंशी यांनी नागरिकांनी ३० सप्टेंबरपूर्वी ऑनलाइन मालमत्ता कर भरून ४ टक्के सवलतीचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन केले. वेळेत कर भरल्यास शहरातील पायाभूत सुविधा व नागरी सेवा अधिक प्रभावीपणे उपलब्ध करून देणे शक्य होते, असे त्यांनी सांगितले.

उपायुक्त सचिन पवार यांनीही थकबाकीदारांनी जप्तीच्या कारवाईची प्रतीक्षा न करता कराचा भरणा करावा, असे आवाहन केले.

कामगारांना न्याय देण्याचे काम पंतप्रधान मोदींनी केले : रवींद्र चव्हाण

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

जुन्या कामगार कायद्यांमधील जाचक अटींमुळे भांडवलशाही मंडळी माथाडी कामगारांना अडचणीत आणण्याचा प्रयत्न करत होती. मात्र, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी कामगार कायद्यात ऐतिहासिक सुधारणा करून कामगारांना खऱ्या अर्थाने न्याय देण्याचे काम केले आहे, असे प्रतिपादन भारतीय जनता पार्टीचे प्रदेशाध्यक्ष रवींद्र चव्हाण यांनी चिंचवड येथे केले.

भारतीय जनता माथाडी ट्रान्सपोर्ट आणि सुरक्षा रक्षक, जनरल कामगार युनियन (रजि.) या संघटनेच्या वतीने चिंचवड येथे आयोजित राज्यस्तरीय पदाधिकारी मेळाव्यात ते बोलत होते. यावेळी नवनियुक्त पदाधिकाऱ्यांचा सत्कारही करण्यात आला.

वृत्तातील महत्त्वाचे मुद्दे:

* कामगारांना कायदेशीर संरक्षण: नवीन कामगार कायद्यांतर्गत कामगारांच्या भविष्य निर्वाह निधी (इझऋ), आभा कार्डद्वारे कुटुंबियांना मिळणारे आरोग्य विमा लाभ आणि सामाजिक सुरक्षेची खात्री देण्यात आली आहे. या कायद्यामुळे कामगारांना भांडवलशाहीच्या जाचापासून मोठे संरक्षण मिळाले आहे. ५० हजार सदस्य नोंदणीचे ध्येय: संघटनेचे संस्थापक अध्यक्ष अनुप मोरे यांच्या नेतृत्वाखाली महाराष्ट्रात सध्या १५ हजारांहून अधिक सदस्यांची नोंदणी झाली आहे. ही संख्या ५० हजारांपर्यंत नेण्याचे ध्येय या मेळाव्यात जाहीर करण्यात आले. कामगारांच्या विश्वासास पात्र राहून त्यांच्या हक्कासाठी लढत राहू, असा विश्वास अनुप मोरे यांनी दिला.
* राज्य सरकारच्या योजनांचा उल्लेख: देशात पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि राज्यात मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस हे कामगार तसेच त्यांच्या कुटुंबियांच्या हितासाठी महत्त्वाचे निर्णय घेत आहेत. विविध शासकीय योजनांच्या माध्यमातून देशातील २५ कोटींपेक्षा अधिक नागरिकांना दारिद्र्यरेषेतून बाहेर काढण्याचे काम केंद्र सरकारने केले असल्याचे रवींद्र चव्हाण यांनी आवर्जून सांगितले.

उपस्थित प्रमुख व्यक्ती:

या मेळाव्याला पिंपरी चिंचवडचे माजी महापौर रवी लांडगे, भाजप शहराध्यक्ष शत्रुघ्न काटे, आमदार महेश लांडगे, शंकर जगताप, उमाताई खापरे, प्रशांत शितोळे, उपमहापौर शर्मिलाताई बाबर, माजी उपमहापौर तुषार हिंगे यांच्यासह अनेक प्रमुख आजी-माजी नगरसेवक, पदाधिकारी आणि मोठ्या संख्येने माथाडी कामगार उपस्थित होते.

लग्नास नकार दिल्याने तरुणीवर भररस्त्यात धारदार चाकूने जीवघेणा हल्ला

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पिंपरी-चिंचवड : प्रतिनिधी

हिंजवडी परिसरातील सुखकर्ता सोसायटीजवळ एका २४ वर्षीय तरुणीवर तिच्याच ओळखीच्या तरुणाने चाकूने सपासप वार करून जीवघेणा हल्ला केल्याची धक्कादायक घटना घडली आहे. ही घटना २८ सप्टेंबर रोजी पहाटे सुमारे ५:२५ वाजता घडली.

तक्रारदार तरुणी आणि तिची बहीण कंपनीत कामावर पायी जात असताना, मूळचा बिहारचा असलेला आरोपी मोनुकुमार भोला राय (वय २४) तिथे आला. ''तुझ्यामुळे मला कंपनीतून कामावरून काढून टाकले आहे, तू माझ्याशी का बोलत नाहीस, आपण दोघांनी लग्न करू,'' अशी मागणी त्याने केली. तरुणीने लग्नास नकार दिल्याने संतप्त झालेल्या आरोपीने ''तू माझ्याशी लग्न करणार नसशील तर तुला जिवंत सोडणार नाही,'' अशी धमकी देत तरुणीच्या छातीवर, हातावर, पाठीवर आणि कानाजवळ धारदार चाकूने गंभीर वार केले. बहिणीने मध्यस्थी करण्याचा प्रयत्न केला असता तिलाही जीवे मारण्याची धमकी देण्यात आली. या प्रकरणी हिंजवडी पोलीस ठाण्यात भारतीय न्याय संहिता कलम १०९(१), ३५१(२) अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पोलीस पुढील तपास करत आहेत.

काळेवाडी: शेअर मार्केटमध्ये चांगल्या परताव्याचे आमिष दाखवून तब्बल पावणेदोन कोटींची फसवणूक

पिंपरी-चिंचवड: शेअर मार्केटमध्ये गुंतवणूक केल्यास मोठा नफा मिळवून देण्याचे आमिष दाखवून एका नागरिकाची १ कोटी ८४ लाख ४१ हजार रुपयांची आर्थिक फसवणूक केल्याचा प्रकार काळेवाडी येथे उघडकीस आला आहे.

या प्रकरणी संतोष बदपट्टे (वय ४३, रा. काळेवाडी) यांनी काळेवाडी पोलीस ठाण्यात फिर्याद दिली आहे. त्यानुसार आरोपी दिनेश आदिनाथ शेंडे (वय ४०, रा. अमरदिप कॉलनी, रहाटणी) आणि एका ३३ वर्षीय महिलेविरुद्ध भारतीय न्याय संहितेच्या विविध कलमांनुसार गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. आरोपींनी फिर्यादी व त्यांच्या मित्रांचा विश्वास संपादन करून ''शेअर मार्केटमध्ये गुंतवलेल्या रकमेवर चांगला परतावा देऊ'' असे खोटे आश्वासन दिले. फिर्यादीकडून वेळोवेळी रोख आणि ऑनलाइन स्वरूपात १,८४,४१,००० रुपये उकळले, मात्र परतावा किंवा मूळ रक्कम परत न करता त्यांची फसवणूक केली.

मोशी: नाशिक-पुणे हायवेवर कंटेनरच्या धडकेत पादचाऱ्याचा जागीच मृत्यू

पिंपरी-चिंचवड: नाशिक-पुणे महामार्गावरील भारतमाता चौकात रस्ता ओलांडणाऱ्या एका अज्ञात पादचाऱ्याला कंटेनर ट्रकने जोरदार धडक दिल्याने त्याचा जागीच मृत्यू झाल्याची घटना घडली आहे. हा अपघात २८ सप्टेंबर रोजी पहाटे सुमारे ३:३५ वाजता घडला.

एमआयडीसी भोसरी पोलीस ठाण्यात नोंदवलेल्या माहितीनुसार, सुमारे ४० ते ४५ वर्षे वयाचे गृहस्थ नाशिक-पुणे महामार्ग रस्ता भारतमाता चौकातून क्रॉस करत होते. त्यावेळी भोसरीकडून चाकणकडे जाणाऱ्या कंटेनर ट्रकच्या (क्र. NL-01-N-6120) चालकाने निष्काळजीपणे आणि भरधाव वेगाने वाहन चालवून त्यांना धडक दिली. या भीषण अपघातात गंभीर जखमी होऊन त्या पादचाऱ्याचा मृत्यू झाला. या प्रकरणी पोलिसांनी कंटेनर चालक जीशान अनवरखान (वय ३३, रा. मोशी, मूळ रा. झारखंड) याच्याविरुद्ध गुन्हा दाखल केला आहे. यापैकी विशिष्ट एका घटनेवर सविस्तर बातमी किंवा हेडलाइन्स हव्या असल्यास तसे सांगावे.

दैनिक राज्य लोकतंत्र हे पत्र मुद्रक, प्रकाशक मालक सीमा भिमराव मस्के यांनी जगमित्र प्रिंटर्स ॲण्ड सेल्स कॉर्पोरेशन सुमतीनगर, जालना रोड, बीड येथे छापून कार्यालय दैनिक राज्य लोकतंत्र, राजीव गांधी चौक, कॅनाल रोड, बीड, ता.जि. बीड, ४३११२२ (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. **संपादक** - सीमा मस्के (मोकाशे) । **कार्यकारी संपादक** - सुभाष विलासराव चौरे या अंकात प्रकाशित झालेल्या मजकुरातील मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायालयीन वाद बीड न्यायकक्षेत. EMAIL- RAJYALOKTANTRA@GMAIL.COM NO.L SB/BEED RNP-206/2024-26

सारांश वृत्त

मतदार यादीतील हरकती, दावे दाखल करण्याची मुदत दोन महिन्यांनी वाढवा; काँग्रेसची मागणी

■ पुणे : प्रतिनिधी

राज्यात सध्या सुरु असलेल्या एसआयआर मोहिमेअंतर्गत मतदार याद्यांमधील नावासंदर्भात दावे व हरकती दाखल करण्यासाठी निवडणूक आयोगाने १२ ऑक्टोबर पर्यंतची मुदत दिलेली आहे. ही मुदत अत्यंत अपुरी आहे. सध्या येत असलेल्या तांत्रिक अडचणी व मोठ्या प्रमाणावरील हरकतींची संख्या पाहता हा वेळ पुरेसा नाही. १२ ऑक्टोबरची मुदत आणखी दोन महिन्यांनी वाढवून द्या, अशी मागणी काँग्रेस प्रदेशाध्यक्ष हर्षवर्धन सपकाळ यांनी केली.

राज्याचे मुख्य निवडणूक आयुक्त एस. चोकलिंगम यांना त्यांनी पत्र पाठवले. या पत्रात पुढे लिहिले आहे की, २२ सप्टेंबर २०२६ रोजी महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस कमिटीच्या शिष्टमंडळाने एसआयआर संदर्भात आपली भेट घेऊन मुद्देसूद चर्चा केली होती, त्यातील प्रमुख मागणी दावे व हरकती दाखल करण्यास दोन महिन्यांची मुदतवाढ देण्यात यावी ही होती, त्यासाठी संयुक्तिक कारणेही दिली होती परंतु निवडणूक आयोगाने फक्त १२ दिवसांचा कालावधी दिला आहे. आजही अड्ड्ज यादीतील १ कोटी ५४ लाख व ४० लाख नव युवक/ युवतीपैकी फक्त ३ लाख ९० हजार नागरिकांनी नमुना अर्ज ६ मतदार नोंदणी करीता दाखल केले आहेत. नमुना अर्ज ६ मधील चुका आपल्या निदर्शनास आणून दिल्या परंतु नवीन छपाई केलेली नाही, त्यामुळे नागरिकांना नवीन अर्ज उपलब्ध होत नाहीत. ऑनलाईन अर्ज भरताना सर्व्हरचा प्रॉब्लेम आहे तसेच आधार कार्ड व मोबाईल नंबर लिंक नसल्याने व मराठी व इंग्लिश नावामध्ये फरक जाणवत असल्याने मतदार याद्दीत नाव नोंदवण्यास अडचणी येत आहेत.

बीएलओ घरोघर नोटीसा बजावत आहेत, आता कागदपत्रे गोळा करणार, मग नवीन अर्ज कोण स्वीकारणार?

आंबेगाव तालुक्यात पाच महिन्यांत विजेच्या धक्क्याने चौघांचा मृत्यू

दोन महिला, शेतकरी व तरुणाचा बळी; जुन्या वीज यंत्रणेच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न ऐरणीवर

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
लोणी-धामणी प्रतिनिधी

आंबेगाव तालुक्यात गेल्या पाच महिन्यांत विजेच्या धक्क्याच्या सुमारे सहा दुर्घटना घडल्या असून, त्यात दोन महिलांसह शेतकरी आणि एका तरुणाचा मृत्यू झाला आहे. ग्रामीण भागातील जुने विद्युत खांब, जीर्ण तारा, नादुरुस्त विद्युत बॉक्स, अपुरे अर्थिंग आणि शेतीपंपांमधील बिघाडामुळे वीज सुरक्षेचा प्रश्न गंभीर बनला आहे.

तालुक्यातील कळंब येथे शेतातील मोटार सुरू करताना निर्मला जालींदर भालेराव (वय ५०) यांचा विजेच्या धक्क्याने मृत्यू झाला. वळती-बनेमळा येथे बांधकामाला पाणी मारताना कैलास जिजाभाऊ बेने (वय ४५) यांना विजेचा धक्का बसून त्यांचा मृत्यू झाला.

धोरांडे येथे शेतात तुटून पडलेल्या विजेच्या तारेला स्पर्श झाल्याने संगीता बाबाजी तिखले (वय ३०) यांचा मृत्यू झाला. तर नागापूर येथे नदीकाठावरील विद्युत पंप सुरू करण्यासाठी गेलेले अशोक विश्वनाथ निकम (वय ४४) हे विद्युत बॉक्सजवळ बेशुद्ध अवस्थेत आढळले. विजेच्या धक्क्याने त्यांचा मृत्यू झाला.

या घटनांमुळे शेतपंप, विद्युत बॉक्स, तुटलेल्या तारा आणि जुन्या वीज यंत्रणेच्या देखभालीचा प्रश्न ऐरणीवर आला आहे. एखादी दुर्घटना घडल्यानंतर उपाययोजना करण्याऐवजी धोकादायक वीज यंत्रणेचे नियमित सर्वेक्षण आणि प्रतिबंधात्मक दुरुस्ती का केली जात नाही, असा सवाल नागरिकांकडून उपस्थित केला जात आहे.

महावितरणने ग्रामीण भागातील जुने वीज खांब व जीर्ण तारा तातडीने बदलणे, ट्रान्सफॉर्मर आणि विद्युत उपकरणांची नियमित तपासणी करणे तसेच वीज तारांना अडथळा ठरणारी धोकादायक झाडे-झुडपे हटविण्याची मागणी होत आहे. धोकादायक ठिकाणांची पाहणी करून त्यावर कालबद्ध पद्धतीने उपाययोजना करण्याची गरज आहे.

दरम्यान, शेतकऱ्यांनीही वीज उपकरणे हाताळताना आवश्यक खबरदारी घ्यावी, असे आवाहन करण्यात आले आहे. मोटार सुरू करण्यापूर्वी विद्युत बॉक्स, वायरिंग, केबल आणि अर्थिंग तपासावे. ओल्या हाताने किंवा अनवाणी अवस्थेत विद्युत उपकरणांना स्पर्श करू नये. तुटलेली अथवा उघडी वायर आढळल्यास स्वतः दुरुस्ती करण्याचा प्रयत्न न करता वीजपुरवठा बंद करून संबंधित यंत्रणेला तातडीने माहिती द्यावी.

शेतीपंपांसाठी योग्य क्षमतेचे सुरक्षा स्विच, एमसीबी आणि प्रभावी अर्थिंग असणे आवश्यक आहे. विद्युत उपकरणांमध्ये बिघाड जाणवल्यास किंवा शॉक जाणवत असल्यास त्वरित वीजपुरवठा बंद करावा, असे आवाहन महावितरणच्या वतीने करण्यात आले आहे.

सहा दुर्घटना, चौघांचा मृत्यू; आता प्रतिबंधात्मक तपासणीची गरज

गेल्या पाच महिन्यांतील घटनांचा विचार करता, केवळ नागरिकांना सुरक्षेच्या सूचना देणे पुरेसे ठरणार नाही. धोकादायक खांब, तारा, बॉक्स आणि शेतीपंप यांची प्रत्यक्ष तपासणी करून दोष दूर करण्याची जबाबदारी वीज यंत्रणेवरही आहे. त्यामुळे आंबेगाव तालुक्यात विशेष विद्युत सुरक्षा मोहीम राबविण्याची गरज निर्माण झाली आहे.

अवसरी खुर्द येथे मयुरेश्वराच्या दर्शनासाठी भाविकांची गर्दी

अंगारकी चतुर्थीनिमित्त महाअभिषेक, पूजा व धार्मिक कार्यक्रम

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
लोणी-धामणी : प्रतिनिधी

अवसरी खुर्द (ता. आंबेगाव) : अंगारकी संकष्टी चतुर्थीनिमित्त अवसरी खुर्द येथील श्री मयुरेश्वर मंदिरात गणेश भक्तांची दर्शनासाठी मोठी गर्दी झाली. पुरोहित प्रकाश काका कुलकर्णी यांच्या मंत्रोच्चारात श्री मयुरेश्वराचा महाअभिषेक व पूजा विधी पार पडला. त्यानंतर भाविकांनी दर्शनासाठी रांगा लावल्या.

मयूर गणेश मंडळाच्या वतीने भाविकांसाठी खिचडी व केळीचे वाटप करण्यात आले. मंडळाचे अध्यक्ष मनोज काळदंते, विनायक खुडे, सुदेश खेडकर व सोमकांत खोल्लम यांच्या हस्ते श्री मयुरेश्वराचा अभिषेक करण्यात आला. त्यानंतर मंडळाच्या वतीने महाप्रसादाचे वाटप करण्यात आले. सायंकाळी मंदिर परिसरात हरिपाठ व संगीत भजनाचा कार्यक्रम झाला. अंगारकी चतुर्थीचे नियोजन मंडळाचे ज्येष्ठ सभासद शांताराम भालेराव, शैलेश भालेराव, रावजी बांगर व शुभम बैरागी यांनी केले.

दरम्यान, धामणी येथील द्रौणागिरी मळ्यातील गणेश मंदिर तसेच वाळूंज नगर येथील गणेश मंदिरातही अंगारकी चतुर्थीनिमित्त महाअभिषेक व पूजा करण्यात आली. पूजेनंतर भाविकांना प्रसादाचे वाटप करण्यात आले. या दोन्ही ठिकाणीही गणेश भक्तांनी दर्शनासाठी गर्दी केली होती.

अंगारकी चतुर्थीनिमित्त वडगाव काशिंबेग येथे भाविकांची गर्दी

श्री स्वयंभू मोरया अर्धपीठ गणपती मंदिरात विविध धार्मिक कार्यक्रम; दिवसभर भाविकांची दर्शनासाठी रांग

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मंचर : प्रतिनिधी

अर्धपीठ गणपती तीर्थक्षेत्र म्हणून प्रसिद्ध असलेल्या श्री क्षेत्र वडगाव काशिंबेग येथील श्री स्वयंभू मोरया अर्धपीठ गणपती देवस्थानात अंगारकी चतुर्थीनिमित्त विविध धार्मिक कार्यक्रम उत्साहात पार पडले. 'गणपती बाप्पा मोरया'च्या जयघोषाने मंदिर परिसर दुमदुमून गेला. पितृपंधरवडा असल्याने नेहमीच्या तुलनेत भाविकांची गर्दी काहीशी कमी असली, तरी दिवसभर दर्शनासाठी भाविकांची वर्दळ कायम होती.

पहाटे पुजारी जगदीश जोशी व किशोर अत्रे यांच्या हस्ते श्री गणरायाची महापूजा करण्यात आली. त्यानंतर २१ जोडप्यांच्या हस्ते गणेशमूर्तीचा अभिषेक करण्यात आला. सकाळी सात वाजता आरती झाल्यानंतर मंदिर भाविकांसाठी दर्शनासाठी खुले करण्यात आले.

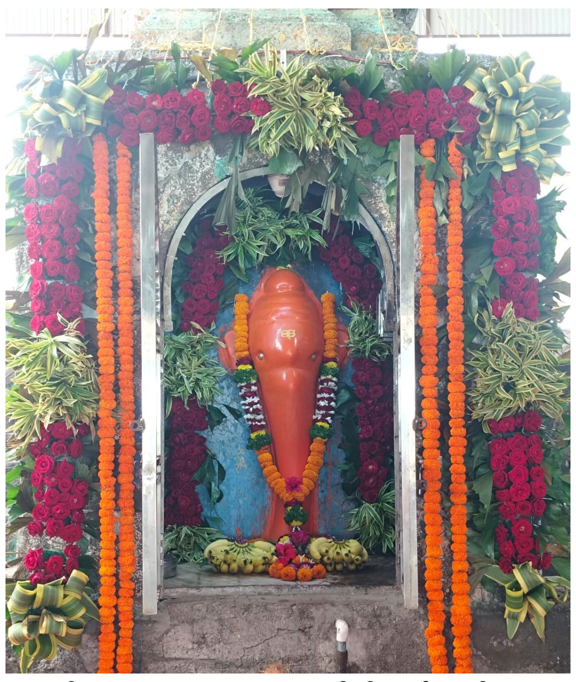

सकाळी आठ वाजता मंचर येथील श्री विठ्ठल-रुक्मिणी पारायण मंडळाच्या वारकऱ्यांच्या वतीने पारायण व हरिजागराचा कार्यक्रम झाला.

सकाळच्या सत्रात दर्शनासाठी भाविकांचा मोठा ओघ राहिला. दुपारनंतर गर्दी काहीशी ओसरली; मात्र त्यानंतर पुन्हा भाविकांची संख्या वाढल्याने दर्शनासाठी रांगा लागल्या. भाविकांनी शिस्तबद्ध पद्धतीने रांगेतून दर्शन घेतले. दुपारी गणेशयाग पार पडला, तर दुपारी तीन वाजता आरती करण्यात आली. दूरवरून आलेल्या अनेक भाविकांनी श्री गणरायाचे दर्शन घेऊन नवसपूर्ती केली.

पेशवेकालीन अर्धपीठ गणपती मंदिरावर उद्योजक शामभाऊ गुंजाळ यांच्या वतीने आकर्षक फुलांची सजावट करण्यात आली होती. नरेंद्र पापा घुले यांच्या वतीने भाविकांसाठी पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था करण्यात आली. प्रमोद बाणखेले, पप्पूशेठ थोरात, दत्ता जाधव, ओंकार गावडे, प्रमोद लोणकर, स्वाती वाघ, केतन शहा व सुमित लांडे यांच्या वतीने दिवसभर भाविकांना खिचडी व फराळाचे वाटप करण्यात आले. त्यामुळे मंदिर परिसराला यात्रेचे स्वरूप प्राप्त झाले होते.

सायंकाळी सात वाजता मुख्य आरती झाली. चंद्रोदयानंतर श्री गणरायाला नैवेद्य दाखविण्यात आला. रात्री साकोरे येथील श्री भैरवनाथ प्रासादिक भजनी मंडळाच्या वतीने भजनाचा कार्यक्रम झाला.

देवस्थान इनाम वर्ग-३च्या जमिनी शेतकऱ्यांच्या नावे करण्यासाठी पुणे जिल्हाधिकारी कार्यालयावर किसान सभेचा मोर्चा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
पुणे : प्रतिनिधी

देवस्थान इनाम वर्ग-३च्या जमिनी वर्षानुवर्षे कसणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या नावे करण्यात याव्यात, तसेच संबंधित जमिनीवरील देवस्थान व वक्फ बोर्डाचे नाव कमी करून प्रत्यक्ष जमीन कसणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या नावाची नोंद करण्यात यावी, या मागणीसाठी अखिल भारतीय किसान सभा, पुणे जिल्हा आणि देवस्थान इनाम वर्ग-३ शेतकरी संघर्ष समितीच्या वतीने पुणे जिल्हाधिकारी कार्यालयावर मोर्चा काढण्यात आला.

या आंदोलनात पुणे जिल्ह्यातील आठ तालुक्यांमधील देवस्थान इनाम वर्ग-३च्या जमिनी कसणारे शेतकरी मोठ्या संख्येने सहभागी झाले. आंदोलकांनी जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर जोरदार निदर्शने करत आपल्या मागण्यांकडे प्रशासनाचे लक्ष वेधले.

वर्षानुवर्षे संबंधित जमिनी कसून उदरनिर्वाह करणाऱ्या शेतकऱ्यांना जमिनीच्या मालकी हक्कापासून वंचित ठेवले जात असल्याचा मुद्दा आंदोलनकर्त्यांनी उपस्थित केला. प्रत्यक्ष जमीन कसणाऱ्या शेतकऱ्यांच्या नावावर जमिनी करण्यासाठी शासनाने आवश्यक ती कार्यवाही करावी, अशी मागणी करण्यात आली.

देवस्थान इनाम वर्ग-३च्या जमिनींच्या प्रश्नावर शासनाने ठोस निर्णय घेऊन शेतकऱ्यांना मालकी हक्क मिळवून द्यावा, अशी मागणी अखिल भारतीय किसान सभा, पुणे जिल्हा व देवस्थान इनाम वर्ग-३ शेतकरी संघर्ष समितीने केली.

कर्मवीर भाऊराव पाटील यांची १३९ वी जयंती उत्साहात

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नारोडी : प्रतिनिधी

नारोडी (ता. आंबेगाव) येथील श्री मुक्तादेवी विद्यालयात पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील यांची १३९ वी जयंती उत्साहात साजरी करण्यात आली. कार्यक्रमास रयत शिक्षण संस्थेचे सहाय्यक विभागीय अधिकारी दत्तात्रेय गायकवाड प्रमुख वक्ते म्हणून उपस्थित होते.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी अभ्युदय ज्ञानवर्धिनी संस्थेचे संस्थापक आर. जी. हुले होते. संस्थेच्या समन्वय समितीचे सदस्य अजय घुले प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित होते. सरपंच मंगल हुले, विविध कार्यकारी सोसायटीच्या चेअरमन सुवर्णा हुले, स्कूल कमिटी सदस्य तथा उद्योजक जितेंद्र पिंगळे, आंबेगाव खरेदी-विक्री संघाचे सभापती नवनाथ हुले, ज्येष्ठ नागरिक संघाचे अध्यक्ष सोपान हुले, श्री मुक्तादेवी ग्राम विकास संस्थेचे अध्यक्ष रवींद्र बंगाळ, माजी विद्यार्थी संघाचे अध्यक्ष प्रा. शरद घोडेकर, सुनील पिंगळे, सरपंच रोहिदास पिंगळे, दत्तात्रेय गंगाराम हुले, व्यवस्थापन समिती अध्यक्ष राहुल शेवाळे, माजी चेअरमन विलास हुले आदी मान्यवर उपस्थित होते.

मुख्याध्यापक डी. डी. भोर यांनी प्रास्ताविक केले. दत्तात्रेय गायकवाड, अजय घुले, आर. जी. हुले आणि प्रा. शरद घोडेकर यांनी कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या शैक्षणिक व सामाजिक कार्याबद्दल उपस्थितांना मार्गदर्शन केले.

कार्यक्रमादरम्यान विद्यालयातील गुणवंत विद्यार्थ्यांचा स्मृतिचिन्ह व प्रमाणपत्र देऊन गौरव करण्यात आला. यावेळी ग्रामस्थ, शिक्षकवृंद आणि विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन भगवान भोर यांनी केले, तर आभार नवनाथ हुले यांनी मानले.

लेण्याद्री येथे अंगारक संकष्टीला हजारो भाविकांची गर्दी

श्री गिरिजात्मज गणपतीचे दर्शन; महापूजा, महाआरती, भजन व महाप्रसादाचे आयोजन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
जुन्नर : प्रतिनिधी

अंगारक संकष्टी चतुर्थीनिमित्त मंगळवारी (दि. २९) अष्टविनायक तीर्थक्षेत्र श्री क्षेत्र लेण्याद्री येथील श्री गिरिजात्मज गणपतीच्या दर्शनासाठी हजारो भाविकांनी गर्दी केली. भाद्रपद महिन्यातील अंगारक संकष्टीला विशेष महत्त्व असल्याने दिवसभर भाविक व पर्यटकांची मोठी वर्दळ राहिली. त्यामुळे लेण्याद्री परिसराला यात्रेचे स्वरूप आले होते.

देवस्थानचे अध्यक्ष ॲड. संजय ढेकणे, विश्वस्त सदाशिव ताम्हाणे व कैलास लोखंडे यांच्या हस्ते पहाटे ६.१५ वाजता श्रींचा विधिवत अभिषेक व महापूजा करण्यात आली. यानिमित्त श्री गिरिजात्मज गणेशमूर्ती तसेच मंदिर परिसरात फुलांची आकर्षक सजावट करण्यात आली होती.

दिवसभर सकाळी ७, दुपारी १२ आणि सायंकाळी ७ वाजता महाआरती करण्यात आली. रात्री चंद्रोदयाच्या वेळीही श्रींची महाआरती झाली. देवस्थान ट्रस्टच्या वतीने भाविकांसाठी विविध सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आल्या असून, दर्शन सुलभ व्हावे यासाठी गर्दीचे नियोजन करण्यात आले होते.

श्रींच्या नैवेद्यासाठी गोळेगाव येथील कैलास लक्ष्मण लोखंडे यांनी एक कॅरेट पेरू, सचिन सदाशिव ताम्हाणे यांनी दोन कॅरेट पपई, तर संजय महादेव बनकर, दौंड येथील सरस्वती अष्टविनायक ग्रुप, संदेश उत्तम लोखंडे व महेश अशोक सरजिने यांनी प्रत्येकी दोन कॅरेट केळी दिली. कुमशेत येथील अंकुश जालिंदर डोके यांनी एक कॅरेट केळी प्रसादासाठी दिली.

वै. ह. भ. प. लक्ष्मण केरु भोसले यांच्या स्मरणार्थ वारकरी संप्रदायाच्या वतीने भाविकांसाठी खिचडी महाप्रसादाचे आयोजन करण्यात आले होते. तसेच नारायणगाव, जुन्नर, श्रीगोंदा, पिंपळे गुरव व नाशिक येथील भाविकांच्या वतीनेही महाप्रसादाचे आयोजन करण्यात आले.

देवस्थान ट्रस्ट व शिवनेरी ब्लड सेंटर यांच्या संयुक्त विद्यमाने रक्तदान शिबिर घेण्यात आले. सायंकाळी श्री मुक्ताई प्रासादिक भजनी मंडळ, शिवेचीवाडी यांच्या वतीने संगीत भजनाचा कार्यक्रम झाला.

यावेळी देवस्थानचे अध्यक्ष ॲड. संजय ढेकणे, उपाध्यक्ष गोविंद मेहेर, सेक्रेटरी शंकर ताम्हाणे, खजिनदार भगवान हांडे, विश्वस्त मच्छिंद्र शेटे, सदाशिव ताम्हाणे, काशिनाथ लोखंडे, जयवंत डोके, जितेंद्र बिडवई, कार्यालयीन सचिव रोहीदास बिडवई, व्यवस्थापक निलेश सरजिने, कर्मचारी, गोळेगाव ग्रामस्थ तसेच भाविक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

पुणे, अहमदनगर, मुंबई, ठाणे, नाशिक, जुन्नर तसेच परिसरातून भाविक मोठ्या संख्येने दर्शनासाठी आले होते. अंगारक संकष्टी चतुर्थीनिमित्त विविध क्षेत्रांतील मान्यवरांनीही श्री गिरिजात्मज गणपतीचे दर्शन घेतले, अशी माहिती देवस्थानचे अध्यक्ष ॲड. संजय ढेकणे व सेक्रेटरी शंकर ताम्हाणे यांनी दिली.

लॅब्राडोर श्वानने १४ वर्षाच्या युवकाच्या चेहऱ्याचा घेतला चावा, श्वान मालकिणीवर गुन्हा दाखल

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : बिल्डिंगच्या मजल्यावर मोकळा सोडलेल्या लॅब्राडोर जातीच्या श्वानाने १४ वर्षांच्या युवकाच्या चेहऱ्याचा चावा घेऊन त्याला गंभीर जखमी केले. चंदननगर पोलिसांनी याप्रकरणी श्वानमालकिणीवर गुन्हा दाखल केला आहे. अर्णव विनोद ढुमणे (वय १४, रा. शिंदे बिल्डिंग, वडगाव शेरी) असे जखमी झालेल्या युवकाचे नाव आहे. याबाबत त्याचे वडील विनोद सुदामराव ढुमणे (वय ४२) यांनी चंदननगर पोलिसांकडे फिर्याद दिली आहे. त्यावरुन पोलिसांनी तपस्विनी कुणाल शिंदे (रा. शिंदे बिल्डिंग, वडगाव शेरी) यांच्यावर गुन्हा दाखल केला आहे. ही घटना वडगाव शेरी येथील शिंदे बिल्डिंगमधील पहिल्या मजल्यावर शनिवारी (दि. २६) सकाळी साडेसहाच्या सुमारास घडली.

पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, फिर्यादी आणि आरोपी हे शिंदे बिल्डिंगमधील पहिल्या मजल्यावर शेजारी-शेजारी राहतात. तपस्विनी शिंदे यांनी लॅब्राडोर जातीचा श्वान पाळला आहे. त्यांनी त्याला बांधून न ठेवता मोकळे सोडले होते. अर्णव ढुमणे हा युवक घरातून बाहेर आल्यावर तेथेच फिरत असलेल्या श्वानाने त्याच्या अंगावर झेप घेत चेहऱ्याचा चावा घेतला. त्यामुळे अर्णव हा गंभीर जखमी झाला. त्याला रुग्णालयात नेले असता डॉक्टरांनी त्याच्या चेहऱ्याला टाके घातले. पाळीव श्वानाची कोणतीही काळजी न घेतल्याने त्याला साखळीने न बांधल्याने, तसेच त्याच्या तोंडाला कोणतीही पट्टी/मास्क न बांधल्याने त्यांनी केलेल्या हयगयीमुळे व निष्काळजीपणामुळे कुत्र्याने युवकाच्या चेहऱ्याचा चावा घेऊन जखमी केल्याबद्दल तपस्विनी शिंदे यांच्यावर पोलिसांनी गुन्हा दाखल केला.

सारांश वृत्त

जमलेल्या माझ्या तमाम पत्रकार बंधू-भगिनींनो... राज ठाकरे पत्रकार परिषदेआधी फोटो काढतात तेव्हा!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई : प्रतिनिधी

मनसे अध्यक्ष राज ठाकरे आणि उद्धव ठाकरे यांच्या संयुक्त पत्रकार परिषदेकडे आज राजकीय वर्तुळासह प्रसारमाध्यमांचेही लक्ष लागले होते. निवडणूक आयोगाच्या कामकाजावर आणि मतदारयादीच्या विशेष सखोल पुनरिक्षणावर (ड्खठ) प्रश्न उपस्थित करत ४ ऑक्टोबरला मुंबईत मोर्चा काढण्याची घोषणा या पत्रकार परिषदेत करण्यात आली. मात्र, पत्रकार परिषद सुरू होण्याआधी घडलेल्या एका छोट्याशा प्रसंगाने उपस्थित पत्रकारांचे आणि सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले.

पत्रकार परिषदेसाठी मोठ्या संख्येने पत्रकार उपस्थित होते. कॅमेरे, मोबाईल आणि माईक घेऊन पत्रकार राज ठाकरे आणि उद्धव ठाकरे यांच्या प्रतिक्रियांची वाट पाहत होते. याचदरम्यान राज ठाकरेंनी मागे उभे असलेल्या मनसे नेते अविनाश जाधव यांच्याकडे मोबाईल मागितला आणि समोर जमलेल्या पत्रकारांच्या गर्दीचा फोटो टिपला

राज ठाकरे पत्रकारांचा फोटो काढत असल्याचे पाहून उपस्थितांमध्येही उत्सुकता निर्माण झाली. नेहमी राज ठाकरे यांचे फोटो आणि व्हिडीओ टिपणाऱ्या पत्रकारांचा यावेळी मात्र राज ठाकरेंच्या मोबाईलच्या कॅमेऱ्यात फोटो टिपला गेला.

विशेष म्हणजे, राज ठाकरेंनी काढलेला हा फोटोही समोर आला आहे. त्यात पत्रकार परिषदेसाठी समोर जमलेले पत्रकार, त्यांचे कॅमेरे, मोबाईल आणि माईकचा मोठा गराडा दिसत आहे. पत्रकार परिषद सुरू होण्याआधीचा हा क्षण सध्या सोशल मीडियावरही लक्ष वेधून घेत आहे.

यूपीआय व्यवहारांवर शुल्काचा बोजा; 'हा कर नाही, शुल्क नाही, मग ही वसुली कशासाठी?' सर्वोच्च न्यायालयाचा केंद्राला सवाल

दोन हजारांवरील व्यापारी व्यवहारांवर ०.४ टक्के शुल्काचा प्रस्ताव; अंतरिम स्थगिती नाकारली, केंद्र सरकारसह आरबीआय आणि एनपीसीआयला नोटीस

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली : प्रतिनिधी

डिजिटल व्यवहारांना प्रोत्साहन देणाऱ्या सरकारच्या धोरणावरच आता प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. यूपीआयद्वारे होणाऱ्या विशिष्ट व्यापारी व्यवहारांवर व्यापारी सवलत दर (एमडीआर) आकारण्याच्या निर्णयावर सर्वोच्च न्यायालयाने केंद्र सरकारला सवाल केला आहे. 'हा कर नाही, शुल्कही नाही, मग ही वसुली नेमकी कशासाठी?' अशा शब्दांत न्यायालयाने या आकारणीचे स्वरूप स्पष्ट करण्याची गरज अधोरेखित केली. मात्र, या प्रकरणात तातडीने अंतरिम स्थगिती देण्याची याचिकाकर्त्यांची मागणी न्यायालयाने फेटाळली.

सोमवारी, २८ सप्टेंबर २०२६ रोजी, सरन्यायाधीश सूर्यकांत यांच्या अध्यक्षतेखालील तीन न्यायाधीशांच्या खंडपीठाने केंद्र सरकार, भारतीय रिझर्व्ह बँक आणि भारतीय राष्ट्रीय देयके महामंडळाला नोटीस बजावली. यूपीआय व्यवहारांवर प्रस्तावित शुल्क आकारण्याच्या निर्णयाला आव्हान देणाऱ्या याचिकेवर न्यायालयाने ही भूमिका घेतली.

सरकारच्या निर्णयानुसार, दोन हजार रुपयांपेक्षा अधिक रकमेच्या ठरावीक व्यक्ती-ते-व्यापारी (पीटूएम) यूपीआय व्यवहारांवर ०.४ टक्के व्यापारी सवलत दर आकारला जाणार आहे. या निर्णयामुळे डिजिटल पेमेंट स्वीकारणाऱ्या व्यापाऱ्यांवर अतिरिक्त आर्थिक भार पडण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

याचिकाकर्त्याने या शुल्काला विरोध करताना, त्याचा परिणाम डिजिटल व्यवहारांच्या वाढीवर होऊ शकतो, असा दावा केला आहे. व्यापाऱ्यांकडून शुल्क आकारले गेल्यास ते ग्राहकांकडे वळवले जाण्याची शक्यता असून, त्यामुळे रोखीच्या व्यवहारांकडे पुन्हा कल वाढू शकतो. परिणामी, रोख व्यवहारांशी संबंधित काळ्या पैशाची समस्या पुन्हा बळावण्याची भीतीही याचिकेत व्यक्त करण्यात आली आहे.

डिजिटल अर्थव्यवस्थेचा विस्तार आणि रोख व्यवहारांना पर्याय उपलब्ध करून देण्याच्या उद्दिष्टाच्या पार्श्वभूमीवर हा मुद्दा महत्त्वाचा ठरतो. यूपीआय व्यवहारांना प्रोत्साहन देणाऱ्या धोरणासोबतच व्यापाऱ्यांवरील शुल्काचा भार कसा संतुलित केला जाणार, हा प्रश्न आता केंद्र सरकारसमोर आहे.

सर्वोच्च न्यायालयाने अंतरिम स्थगिती नाकारल्याने शुल्काला तात्पुरता दिलासा मिळालेला नाही. मात्र, केंद्र सरकार, आरबीआय आणि एनपीसीआयच्या उत्तरानंतर या वादातील पुढील भूमिका स्पष्ट होणार आहे.

'व्होटबंदी'चा कट रचल्याचा खर्गेंचा आरोप; ज्ञानेश कुमार यांना हटवण्याची मागणी

मुख्य निवडणूक आयुक्त मोदी सरकारचे 'कठपुतळी'; मतदार याद्यांतील बदलांचा डेटा सार्वजनिक करण्यासह काँग्रेसच्या पाच मागण्या

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
नवी दिल्ली । प्रतिनिधी

मतदार याद्यांच्या विशेष सखोल पुनरीक्षणावरून (एसआयआर) काँग्रेसने निवडणूक आयोगाविरोधातील संघर्ष तीव्र केला आहे. काँग्रेस अध्यक्ष मल्लिकार्जुन खर्गे यांनी मुख्य निवडणूक आयुक्त ज्ञानेश कुमार यांच्यावर गंभीर आरोप करत त्यांना पदावर राहण्याचा अधिकार नसल्याचे म्हटले. कुमार हे नरेंद्र मोदी सरकारच्या हातातील बाहुले असल्याचा आरोपही त्यांनी केला. हे खर्गे यांचे राजकीय आरोप असून, त्यासंदर्भात आयोगाची बाजू या वृत्तात उपलब्ध नाही.

काँग्रेस कार्यकारिणीच्या बैठकीत खर्गे यांनी मतदार याद्यांतील मोठ्या बदलांचा तपशील सार्वजनिक करणे, वगळलेल्या मतदारांना सूचना देणे, त्यांना अपीलची संधी उपलब्ध करून देणे आणि राजकीय पक्षांना मतदार यादीचा डेटा वेळेत देणे, अशा मागण्या मांडल्या. गंभीर विसंगतींची स्वतंत्र, कालमर्यादित चौकशी आणि निवडणूक प्रक्रियेत अधिक पारदर्शकता आणण्याची मागणीही त्यांनी केली.

मतदारांची नावे जाणीवपूर्वक वगळली जात असल्याचा आरोप करत खर्गे यांनी पंतप्रधान मोदींच्या राजीनाम्याचीही मागणी केली. नोटबंदीप्रमाणेच आता 'व्होटबंदी'द्वारे लोकशाही कमकुवत केली जात असल्याचा दावा त्यांनी केला. राहुल गांधी यांनी महादेवपुरा, आलंद, हरियाणा आणि महाराष्ट्रातील मतदार डेटाबाबत उपस्थित केलेल्या प्रश्नांचाही खर्गे यांनी उल्लेख केला.

मतदार यादीतील बदलांचा संपूर्ण तपशील, वगळलेल्या नावांची कारणे आणि अपीलची प्रभावी व्यवस्था यांबाबत पारदर्शकता हा या वादाचा केंद्रबिंदू ठरला आहे.

पीएनबी घोटाळ्यात नीरव मोदीच्या साथीदाराला यूएई मधून आणले; सीबीआयकडून संदीप मिस्त्रीला अटक

६,४९८ कोटींच्या बँक घोटाळ्यातील कथित कटात सक्रिय सहभागाचा आरोप; मुंबईतील विशेष न्यायालयाकडून ६ ऑक्टोबरपर्यंत न्यायालयीन कोठडी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई : प्रतिनिधी

पंजाब नॅशनल बँकेला (पीएनबी) हजारो कोटी रुपयांचा चुना लावल्याच्या कथित घोटाळ्यातील तपासाला आणखी एक महत्त्वाचे वळण मिळाले आहे. फरार उद्योगपती नीरव मोदीचा सहकारी संदीप मिस्त्री याला संयुक्त अरब अमिरातीमधून (यूएई) भारतात प्रत्यार्पण करून आणल्यानंतर केंद्रीय अन्वेषण विभागाने (सीबीआय) अटक केली आहे. या प्रकरणात मिस्त्रीच्या कथित भूमिकेची चौकशी आता केली जाणार आहे.

अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, सोमवारी, २८ सप्टेंबर २०२६ रोजी मिस्त्रीचे यूएईतून प्रत्यार्पण करण्यात आले. त्यानंतर मंगळवारी, २९ सप्टेंबर रोजी मुंबईत सीबीआयने त्याला औपचारिकरीत्या अटक केली. पुढे त्याला मुंबईतील विशेष सीबीआय न्यायालयात हजर करण्यात आले. न्यायालयाने त्याला ६ ऑक्टोबरपर्यंत न्यायालयीन कोठडी सुनावली.

सीबीआयच्या आरोपानुसार, संदीप मिस्त्री याने नीरव मोदी आणि अन्य आरोपींसोबत मिळून कथित गुन्हेगारी कटात सक्रिय सहभाग घेतला होता. या कटाच्या माध्यमातून पंजाब नॅशनल बँकेची सुमारे ६ हजार ४९८ कोटी २० लाख रुपयांची फसवणूक करण्यात आल्याचा आरोप तपास यंत्रणेने केला आहे.

देशातील सर्वात मोठ्या बँकिंग घोटाळ्यांपैकी एक म्हणून चर्चेत आलेल्या या प्रकरणात नीरव मोदीसह विविध आरोपींच्या कथित भूमिकेचा तपास सुरू आहे. बँकेच्या आर्थिक व्यवहारांमध्ये झालेल्या कथित गैरव्यवहारामुळे सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांच्या नियंत्रण यंत्रणेवर आणि आर्थिक व्यवहारांच्या देखरेखीवरही प्रश्न उपस्थित झाले होते.

मिस्त्रीला भारतात आणल्याने तपास यंत्रणेला त्याची चौकशी करण्याची संधी मिळाली आहे. मात्र, सीबीआयने केलेले आरोप अद्याप न्यायालयात सिद्ध झालेले नाहीत. न्यायालयीन प्रक्रियेतूनच त्याच्या कथित भूमिकेचे स्वरूप स्पष्ट होणार आहे.

नीरव मोदी प्रकरणातील फरार आरोपींना परदेशातून भारतात आणण्याच्या प्रयत्नांमध्ये मिस्त्रीचे प्रत्यार्पण हा महत्त्वाचा टप्पा ठरला आहे.

आंदोलनाला पोलिसांचा नकार; तरीही सीजेपीचा 'जेलभरो'चा निर्धार!

निवडणूक आयोगाविरोधात २ ऑक्टोबरला मुंबईत आंदोलन; अभिजीत दीपके यांचे 'जनरेशन झेड'ला सहभागी होण्याचे आवाहन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई : वृत्तसंस्था

केंद्रीय निवडणूक आयोगाच्या कार्यपद्धतीविरोधात आंदोलन करण्यासाठी मुंबई पोलिसांनी परवानगी नाकारल्यानंतरही कॉकरोच जनता पार्टीने माघार घेण्यास नकार दिला आहे. येत्या २ ऑक्टोबर रोजी मुंबईत शांततेत 'जेलभरो' आंदोलन करण्यात येणार असल्याची माहिती पक्षाचे संस्थापक आणि प्रमुख संयोजक अभिजीत दीपके यांनी समाजमाध्यमांद्वारे दिली.

मुख्य निवडणूक आयुक्त ज्ञानेश कुमार यांच्या विरोधात हे आंदोलन करण्यात येणार आहे. यासाठी मुंबई पोलिसांकडे अधिकृत परवानगी मागण्यात आली होती. मात्र, पोलिसांनी परवानगी नाकारल्याचे दीपके यांनी सांगितले. त्यामुळे आंदोलनाच्या स्वरूपाबाबत आणि पोलिसांच्या भूमिकेबाबत प्रश्न उपस्थित झाले आहेत.

आंदोलनाची माहिती मिळताच पक्षाचे अनेक कार्यकर्ते दिल्लीच्या दिशेने रवाना होऊ लागले होते. मात्र, मुंबईतच आंदोलन करण्याचा निर्धार व्यक्त करत दीपके यांनी 'जनरेशन झेड'मधील तरुणांना सहभागी होण्याचे आवाहन केले.

लोकशाही आणि राज्यघटनेवर विश्वास असलेल्या संघटना तसेच राजकीय पक्ष आपापल्या पद्धतीने आंदोलन करणार असल्याचेही त्यांनी सांगितले. विविध आंदोलनांमुळे मुख्य निवडणूक आयुक्तांवरील दबाव वाढेल, असा दावा दीपके यांनी केला.

लोकशाहीच्या रक्षणासाठी आंदोलनाचा अधिकार आणि कायदा-सुव्यवस्थेची जबाबदारी यांचा समतोल राखण्याचे आव्हान आता प्रशासनासमोर आहे. परवानगी नाकारल्यानंतरही सीजेपी आपल्या भूमिकेवर ठाम असल्याने २ ऑक्टोबरच्या आंदोलनाकडे लक्ष लागले आहे.

एसआयआर केले तेव्हा तिथे एकही घर नव्हते; राहुल गांधींचा दिल्ली भागातील 'तो' दावा बीएलओने फेटाळला

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई : प्रतिनिधी

यमुना नदीच्या काठावरील बेला इस्टेटमध्ये ७२८ लोक राहतात. एसआयआरनंतर (SIR), मतदार यादीत फक्त एकच नाव शिल्लक राहिले. बाकीची ७२७ नावे वगळण्यात आली. हे लोक अनेक दशकांपासून येथे राहत आहेत. त्यांनी २०२४ च्या लोकसभा निवडणुकीत आणि २०२५ च्या दिल्ली निवडणुकीत मतदान केले होते. २०२३ मध्ये त्यांची घरे पाडण्यात आली. पण ते कुठेही गेलेले नाहीत; ते इथेच आहेत. मी त्यांच्या झोपडपट्टीला भेट दिली आणि निवडणूक आयोगाने त्यांच्यासोबत काय केले आहे, हे त्यांच्याकडूनच थेट ऐकले, असे राहुल गांधी यांनी म्हटले होते. परंतु, हा दावा इडज अधिकाऱ्यांनी फेटाळून लावला आहे.

नदीपात्रावर वसलेल्या या परिसरात अनेकदा पाडकाम आणि निष्कासनाच्या कारवाया झाल्या आहेत. या प्रकरणी बीएलओची भूमिका पूर्णपणे वेगळी आहे. स्थानिक गट विकास अधिकाऱ्यांनी (BLO) सांगितले की, जेव्हा त्यांना या भागात नेमण्यात आले, तेव्हा त्यांनी मागील मतदार यादीतील पत्त्यांवर भेट दिली. प्रत्यक्ष पडताळणी करून कार्यवाही केली. जेव्हा ते पडताळणीसाठी घटनास्थळी गेले, तेव्हा तिथे घरे किंवा लोक उपस्थित नव्हते. तो परिसर एखाद्या ओसाड जंगलासारखा होता, असे त्यांनी सांगितले.

एका रात्रीत झोपड्या उभारण्यात आल्या

एसआयआर प्रक्रियेदरम्यान आपली उपस्थिती दर्शवण्यासाठी आणि नावे नोंदवण्यासाठी कच्च्या झोपड्या बांधण्यात आल्या होत्या. या झोपड्या फसवणूक करण्यासाठी बांधण्यात आल्या होत्या. त्या एका रात्रीत उभारण्यात आल्या. आम्ही योग्य कार्यपद्धतीचे पालन केले. याची वरिष्ठ अधिकाऱ्यांना माहिती दिली. आमच्याकडे सूचीबद्ध पत्त्यांना भेट दिल्याचे व्हिडिओ पुरावे आहेत, जे त्यांनी वरिष्ठ अधिकाऱ्यांसोबत शेअर केले आहेत, असा दावा संबंधित बीएलओ अधिकाऱ्यांनी केला आहे.

दरम्यान, यमुना नदीपात्रावर पुलाखाली असलेल्या झोपडपट्ट्यांमध्ये स्थानिक लोक राहत असल्याचे आढळून आले. जिथे वीज आणि पाण्याची योग्य सोय नव्हती. जुनी मतदार ओळखपत्रे आणि मागील मतदार याद्या दाखवून लोकांनी दावा केला की, येथील रहिवाशांचा दावा आहे की ते अनेक वर्षांपासून मतदान करत आहेत आणि त्यांच्या पालकांची नावे मतदार यादीत आहेत. मात्र, यावेळी त्यांची नावे यादीतून वगळण्यात आली आहेत. अनेकांनी आपण अनेक वर्षांपासून तिथेच राहत असल्याचा दावा केला. याबाबत आज तकने वृत्त दिले आहे.

शाळांमधील रॅगिंग रोखण्यासाठी कायदा मागणारी याचिका सर्वोच्च न्यायालयाने फेटाळली; मग विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षेची जबाबदारी कोणाची?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र
मुंबई : वृत्तसंस्था

शाळांमधील छळवणूक आणि रॅगिंगविरोधात देशभर एकसमान कायदा करण्याची मागणी करणाऱ्या जनहित याचिकेवर सर्वोच्च न्यायालयाने सुनावणी घेण्यास नकार दिला. न्यायालयाने यासंदर्भातील मुद्द्यांवर यापूर्वीच निर्णय दिल्याचे स्पष्ट केले. मात्र, शाळांमध्ये विद्यार्थ्यांना होणारा मानसिक आणि शारीरिक त्रास रोखण्यासाठी प्रभावी यंत्रणा उभी करण्याची जबाबदारी नेमकी कोणाची, हा प्रश्न या निमित्ताने पुन्हा ऐरणीवर आला आहे.

शाळा म्हणजे विद्यार्थ्यांच्या आयुष्याला आकार देणारे ठिकाण. मात्र, याच शाळांमध्ये एखाद्या विद्यार्थ्याला सहकाऱ्यांकडून होणारी छळवणूक, अपमान, धमकावणे आणि रॅगिंग यांसारख्या प्रकारांना सामोरे जावे लागत असेल, तर शिक्षणव्यवस्थेच्या सुरक्षिततेवरच प्रश्नचिन्ह निर्माण होते. विद्यार्थ्यांचे भविष्य घडवण्याची जबाबदारी असलेल्या संस्थांमध्येच त्यांचे मानसिक खच्चीकरण होत असेल, तर त्याला आळा घालण्यासाठी ठोस कायदेशीर व्यवस्था असणे आवश्यक नाही का? हा प्रश्न उपस्थित करणाऱ्या जनहित याचिकेवर सर्वोच्च न्यायालयाने मंगळवारी, २९ सप्टेंबर २०२६ रोजी सुनावणी घेण्यास नकार दिला.

शाळा आणि पदवीपूर्व शैक्षणिक संस्थांमध्ये होणारी छळवणूक आणि रॅगिंग रोखण्यासाठी केंद्र सरकारने स्वतंत्र कायदा करावा, तसेच संपूर्ण देशात एकसमान मार्गदर्शक तत्त्वे लागू करावीत, अशी मागणी या याचिकेत करण्यात आली होती. याचिकाकर्त्याने विद्यार्थ्यांच्या अभ्यासक्रमात छळवणूक आणि रॅगिंगचे दुष्परिणाम स्पष्ट करणारा स्वतंत्र विषय अनिवार्यपणे समाविष्ट करण्याची मागणीही केली होती. म्हणजेच, केवळ गुन्हा घडल्यानंतर कारवाई करण्याऐवजी विद्यार्थ्यांमध्ये लहानपणापासूनच या प्रकारांविषयी जागरूकता निर्माण करण्यावर भर देण्याची भूमिका याचिकेत मांडण्यात आली होती.

या प्रकरणात केंद्र सरकार, सर्व राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेश, केंद्रीय माध्यमिक शिक्षण मंडळ (सीबीएसई) तसेच कौन्सिल फॉर द इंडियन स्कूल सर्टिफिकेट एक्झामिनेशन्स यांना प्रतिवादी करण्यात आले होते. त्यामुळे ही मागणी केवळ एखाद्या राज्यापुरती किंवा विशिष्ट शिक्षण मंडळापुरती मर्यादित नव्हती. देशभरातील शैक्षणिक संस्थांमध्ये विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षेसाठी समान नियम असावेत, हा या याचिकेचा मुख्य उद्देश होता.

सरन्यायाधीश सूर्यकांत, न्यायमूर्ती जॉयमाल्य बागची आणि न्यायमूर्ती व्ही. मोहना यांच्या खंडपीठासमोर ही याचिका आली. याचिकेत उपस्थित केलेल्या मुद्द्यांवर सर्वोच्च न्यायालयाने यापूर्वीच निर्णय दिलेला असल्याचे नमूद करत खंडपीठाने याचिका सुनावणीसाठी स्वीकारण्यास नकार दिला. न्यायालयाने यापूर्वी निर्णय दिल्याचे स्पष्ट केले असले, तरी या ताज्या घडामोडीमुळे विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न संपत नाही. न्यायालयाने सुनावणी नाकारली, याचा अर्थ रॅगिंग किंवा छळवणुकीला मान्यता दिली, असा होत नाही. मात्र, अशा प्रकारांना प्रतिबंध करण्यासाठी अस्तित्वात असलेल्या नियमांची अंमलबजावणी कितपत प्रभावी आहे, हा प्रश्न कायम आहे.

विद्यार्थ्याला शाळेत छळवणुकीचा सामना करावा लागल्यास त्याने तक्रार कुठे करावी? शाळा व्यवस्थापनाने तक्रारीकडे दुर्लक्ष केल्यास जबाबदारी कोण निश्चित करणार? पीडित विद्यार्थ्याला मानसिक आधार आणि संरक्षण देण्यासाठी कोणती यंत्रणा उपलब्ध आहे? या प्रश्नांची उत्तरे केवळ कागदावरील नियमांमध्ये नव्हे, तर प्रत्यक्ष अंमलबजावणीत मिळायला हवीत.